

ROZPRAWKA MATURALNA

PORADNIK

To już wiesz

<p>Miejsce na naklejkę z kodem szkoły</p>	<p>☐</p>	<p>MPO-PIA-IP-012</p>													
<p>EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA POLSKIEGO</p> <p>Arkusz I</p> <p>POZIOM PODSTAWOWY</p> <p>Czas pracy 170 minut</p> <p>Intencje dla zdającego</p> <ol style="list-style-type: none">1. Sprawdzi, czy słowa egzaminacyjnej zawiesz 15 słowa. Dwa słowa to: <i>złoty</i> i <i>przewodząca</i> zespoła nieznanego egzaminu.2. Rozwiązuje zadanie zamieszczone w arkuszu na to przeznaczonym.3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu albo z czarnym trwałościowym tuszem.4. Nie używaj korektora.5. Długo pisz prokurat.6. Pamiętaj, że zapisy w brzojnie nie podlegają ocenianiu.7. Możesz korzystać ze słownika poprawnej polszczyzny i słownika ortograficznego.8. Wypełnij w czepie karty odpowiedzi, który karta odpowia Ma wyjątek takich znaków w czepie przeznaczonym do egzaminowania.9. Na koniec odpowiedzi wpisz swoją datę urodzenia i PESEL. Zauważ! ☐ pole odpowiadające cyfrowi numerowi PESEL. Długość zawieszanie słowa kółkiem ☒ i oznacza słowo. <p><i>Zapisuj powoli!</i></p>		<p>ARKUSZ I</p> <p>MAJ ROK 2005</p> <p>Za rozwiązanie wzrostkich zadań można otrzymać łącznie 70 punktów.</p> <p>Stron 1 - 20 stron Część II - 20 stron</p>													
<p>Wypełnia zdający przed rozpoczęciem pracy</p> <table border="1"><tr><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr></table> <p>PESEL ZDAJĄCEGO</p>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	<p>oko OKC Kraków, OKC Wrocław</p> <table border="1"><tr><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr></table> <p>KOD ID Arkusz I/012</p>	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐						
☐	☐	☐	☐												

CO TRZEBA NAPISAĆ NA MATURZE

To już wiesz

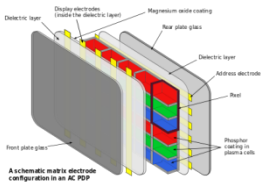
- **Na maturze z języka polskiego poziomie podstawowym zdający będą mieli do wyboru dwa tematy wypracowań. Rozwinięcie każdego z nich będzie wymagało napisania wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym: rozprawki problemowej lub interpretacji tekstu poetyckiego.**

CO TO JEST ROZPRAWKA

To już wiesz

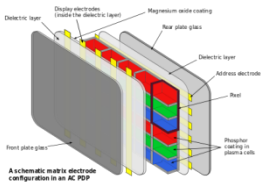
- **Rozprawka czyli forma wypowiedzi, w której rozważamy jakiś problem (podany w temacie maturalnym), zajmujemy wobec tego problemu stanowisko (formułujemy tezę lub hipotezę) i dowodzimy jego słuszności (przekonująco argumentujemy).**

Budowa rozprawki

To już wiesz

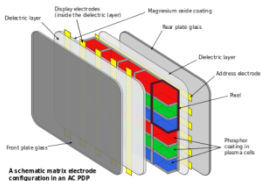
- **Rozprawka jest wypowiedzią o skonwencjonalizowanej, trójdzielnej budowie, na którą składają się:**
 - **wstęp**
 - **rozwińnięcie**
 - **zakończenie.**

Budowa rozprawki

To już wiesz

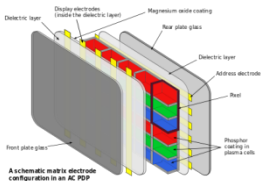
- **WSTĘP** powinien spełniać kilka funkcji:
 - wprowadzać czytelnika w problematykę, której dotyczyć będzie rozwinięcie,
 - przedstawiać stanowisko autora wobec problemu podanego w temacie,
 - zachęcać do lektury całości wypracowania.

Budowa rozprawki

To już wiesz

- **ROZWINIĘCIE** to główna część rozprawki. Zawiera podstawową treść rozważań – argumentację. Składają się na nią poszczególne argumenty, czyli dowody świadczące na rzecz słuszności przyjętego stanowiska, wyrażonego w formie tezy lub – rzadziej – hipotezy.
- **Argumenty** powinny być przede wszystkim przekonujące, czyli:
 - rzeczowe
 - oparte na faktach istotnie świadczących na rzecz słuszności tezy,
 - odpowiednio przedstawione
 - w zgodnej z wymogami retoryki, czyli sztuki przekonywania, formie językowej i we właściwej kolejności.

Budowa rozprawki

To już wiesz

- **ZAKOŃCZENIE** to ostatnia część rozprawki, często niedoceniana, pomijana lub dopisywana „na siłę”. Zakończenie można uznać za udane, jeśli:
 - zwięźle podsumowuje przedstawione w rozwinięciu rozważania,
 - skłania czytelnika do refleksji nad przedstawionym problemem i jego rozstrzygnięciem.

Temat rozprawki

To już wiesz

- **Cel rozprawki maturalnej - sprawdzenie umiejętności analizy i interpretacji tekstu literackiego oraz innych tekstów kultury (np. filmów, spektakli teatralnych, dzieł plastycznych), a także odwoływania się do trafnie wybranych kontekstów literackich bądź kulturowych.**
- **Praca nad rozprawką powinna się zawsze zaczynać od analizy tematu, który składa się z polecenia i dołączonego do niego tekstu literackiego (epickiego lub dramatycznego).**

Jak przygotować się do pisania rozprawki

To już wiesz

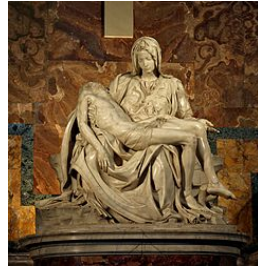
- **Pierwsze i najważniejsze pytanie, które powinna sobie postawić osoba przygotowująca się do napisania rozprawki, powinno brzmieć: Czego dotyczy problem?**
- **Przedtem należy uważnie przeczytać tekst załączony do polecenia.**
- **Po przeprowadzeniu analizy (która obejmuje oczywiście etap zrozumienia) dołączonego do polecenia tekstu trzeba przeprowadzić rozumowanie, które pozwoli zająć stanowisko wobec problemu, czyli sformułować tezę rozprawki.**

Dylemat można rozstrzygnąć twierdząco, przecząco lub zająć postawę ambiwalentną (Tak, ale... lub: Nie, ale...)

- **Po sformułowaniu tezy (lub hipotezy) należy się zastanowić nad doborem tekstów kultury, które posłużą do przekonującego uargumentowania słuszności przyjętego stanowiska.**

co to jest tekst kultury

To już wiesz

- **Teksty kultury to: dzieła literackie, malarskie, filmowe, muzyczne, teatralne, ewentualnie rzeźby, albo inne wytwory kultury jak np. forma dziennikarska, plakat, fotografia czy instalacja artystyczna.**

Odwołania do tekstów kultury

To już wiesz

- **Oprócz właściwego omówienia tekstu załączonego w arkuszu, powinniśmy także omówić inne teksty, by lepiej oświetlić rozważany problem i umocnić postawioną we wstępie tezę. Kiedy się odwoływać? Gdy:**
 - a) zagadnienie (problem, zjawisko) zasygnalizowane w temacie rozprawki jest na tyle obszerne, że można doszukać się go w wielu rozmaitych tekstach kultury (a więc nie tylko utworach literackich);**
 - b) teza, którą formułujemy, powinna być udowodniona szerzej, bardziej wyraziście, a więc bardziej przekonująco.**

Reguły dotyczące przywoływania tekstów kultury

- **Tę część argumentacji zamieszczamy w rozprawce w drugiej kolejności – po omówieniu tekstu podstawowego, dołączonego do tematu rozprawki.**
- **Komentarz lub komentarze związane z przywołanymi tekstami kultury powinny być krótsze niż komentarz odnoszący się do tekstu głównego.**
- **Komentarze związane z przywołanymi tekstami powinny we właściwy sposób nawiązywać do zagadnienia poruszonego w temacie rozprawki.**

Co to znaczy: nawiązywać do problemu?

- **By odwołanie było właściwe, powinno spełniać dwa zasadnicze kryteria:**
 - **powinno odnosić się do tekstu kultury**
 - **powinno być związane z zagadnieniem wspomnianym w temacie rozprawki w taki sposób, by przyjętą tezę umacniać (ale można sobie też wyobrazić rozprawkę, w której autor stosuje również argumenty przeciw i konfrontuje je z tymi za).**
- **Właściwe nawiązanie do zagadnienia wymaga w pierwszym rzędzie zrozumienia tematu rozprawki – a więc zrozumienia problemu, którego temat dotyczy.**

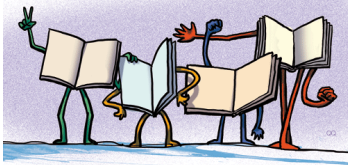
Właściwe nawiązanie do zagadnienia wskazanego w temacie rozprawki

- **ODNALEZIENIE W INNYCH TEKSTACH KULTURY ANALOGICZNYCH** (ODPOWIADAJĄCYCH, PODOBNYCH, ZBLIŻONYCH):
 - SYTUACJI FABULARNYCH;
 - MOTYWÓW I ICH KOMBINACJI;
 - ZESTAWIEŃ WARTOŚCI;
 - TYPÓW POSTACI.
- Kategorie tych może być więcej i oczywiście nie muszą one występować wszystkie naraz, zazwyczaj poszukiwać będziemy w tekstach kultury jednej lub dwu z nich.

Kryteria oceniania rozprawki

A	B	C	D	E	F	G	H
Sformułowanie stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu	Uzasadnienie stanowiska	Poprawność Rzeczowa	Zamysł kompozycyjny	Spójność lokalna	Styl tekstu	Poprawność językowa	Poprawność zapisu
6 Stanowisko jest adekwatne do problemu podanego w poleceniu	18 Uzasadnienie trafne, szerokie i pogłębione	4 Brak błędów rzeczowych	6 Kompozycja funkcjonalna	2 Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4 Styl stosowny	6 Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4 Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
3 Stanowisko jest częściowo adekwatne do problemu podanego w poleceniu	12 Uzasadnienie trafne i szerokie	2 Nie więcej niż jeden błąd rzeczowy	3 Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1 Znaczne zaburzenia spójności	2 Styl częściowo stosowny	3 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
	8 Uzasadnienie trafne, ale wąskie						
	4 Uzasadnienie częściowe						
0 Stanowisko jest nieadekwatne lub brak stanowiska	0 Brak uzasadnienia stanowiska	0 Błędy rzeczowe	0 Brak zamysłu kompozycyjnego	0 Wypowiedź niespójna	0 Styl niestosowny	0 Liczne błędy rażące	0 Liczne błędy rażące

BIBLIOGRAFIA

- Materiał przygotowany na podstawie poradnika ***Jak przygotować i napisać rozprawkę maturalną? Poradnik*** Instytut Badań Edukacyjnych Warszawa 2014

<http://www.ibe.edu.pl/images/prasa/Materia%20pomocniczy%20do%20matury%20-%20rozprawka%202.pdf>

- Informator maturalny od 2015r. CKE

Opracowanie: Elżbieta Baczevska